

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Lelki integritás

(kb) *Mindig rá gondolt, sohasem beszélt róla.* — adta ki a jelszót ötven évvel ezelőtt a francia rovans reklám-szónoka, Gambetta, hogy esztendőknél át délfraancia-sémi keveredésű vérenek túlfűtött temperamentumával az ékes szólás minden eszközt ráfordítsa a megvért gall húság tettekre ösztönzésére. Mindig rá gondolt, sohasem beszélt róla, — hajtogatják a mindenbe beletörődő mérséklet magyarországi bölcssei is. És be kell vallanunk, ennél a formulánál hatásosabbat és rokonzenesebbet nem is kölcsönözhetünk volna a szép frázisokért annyira hevelő franciától.

Es a magyar síkra átplántált, — lényegében és valóságában hazugul tures — szólam sehol és sohasem teremhetett volna saomorubb eredményeket, mint itt e csonka földön. Pár év alatt eljutottunk odáig, hogy már valóban *sohasem beszélünk* lélekben gyökerező komolysággal Nagymagyarország nagy álmáról, de *nem is gondolunk rá seha.*

Íde s tova még az annyi giz-gaszt termelt ál-irredenta költészet is kimegy a divatból, lassankint nem illik már a pohárköszöntőkben kulmináló frázis-kesergés sem. És amint lépésről lépésre szilárdul „közgazdasági helyzetünk”: a jövőd tervei, reménysegei, de a nagy- és kispolitika alól is hovatovább kisklik Nagymagyarország talaja s eluralkodik az a fásult, száklátkörrő józanság, amelynek a horizontja nem terjed tovább a kegyelmesen meghagyott maradványok sikkföldjén vont mesterséges határoknál.

Közben pedig céltudatos irgalmatlansággal sorvasztják el a felhizlalt balkáni ellenségek az elszakított magyarság életerejét. Nem mulik el nap, amelyet *meg ne szentelnének* a maguk sovíniszta célkitűzéseinek egy-egy munkájával, amelyeknek nyomán elvész ismét egy földdarab a magyar birtokos kezéből, magyar existenciák roppannak össze, s sorra hamvadnak ki a magyar kultúra büszke fárszai és szerény mécssei, a magyar iskolák.

Ámde kit érdekel máma mindez? Közömbösen, idegenül, sőt ellenségesen néz mindenki a nagy tragédia szétszórt áldozataira, a menekültekre, akik a haza B. listás mostohagyermekéiként egymásután pusztulnak gyökerevesztett hontalanságukban. Minden energiájuk rettentő nagy kriptaaajtaja, a megélhetés sziklanéhez gondja sulyosodik tetre robbanni kész elheseredésük fölül. Aki pedig nem tud *hallgatni róla* és akiből kitör az ölékbe örlő gondolat, azt hóboros, kényelmetlen fantaszaként kerülik el.

Pedig a letépt országtestnek kultúrája, Erdély és a Felvidék sója, faja, szene, aránya, ezer természetadta és magyar agy, magyar kéz teremtette kincse nélkül hiába galvanizálja száz szanaszál is a megmaradt trianoni csonkot.

Itt az idő már, hogy ébredjünk az öldöklő letargiából! Nem lehet az, hogy kényszerkonceptiók betölthetőség az eseres határ szemléletéhez szokott magyar lelket; nem lehet az, hogy vicinális érdek-tusák szivaja elnyomja az egyazonos ősi vér parancsszavát.

Sehonnai csöcselék az, amely lemond legsentesebb történelmi jogairól, nem méltó arra, hogy tovább forogjon neve, hire a história lapjain, amelyre annyi büszke sort rótt a méltó elődök vérenek bibora, bölcsességének aránya.

Frázisokkal a francia, Európa alja, az oláh a hasugság propagandájával, minden élni akaró faj a maga karakterének megfelelő módszerekkel és

eszközökkel, de teljes fegyverzettel részt vesz a nemzetek létért folyó küzdelemben.

A magyarnak, mindenikünknek, mindenekelőtt, s ha kell, erőszakkal is, helyre kell lelki integritásunkat állítanunk. Mert örök igazság szól a magyar kálvinizmus nagyszerű veséralakjának igéiből:

Meg vagyok győződve, hogy abban a percben megszülnk minden nyemerőségünk, amelyben megérjük rá a szívünk. Azonnal visszakapjuk régi országot, mihelyt képesek leszünk megtartani.

Ez pedig csak úgy valósulhat meg, ha mindig rája gondolunk, mindig róla beszélünk és mindig érte cselekszünk.

Vérdíjat tüztek ki Abd el Krim fejére Apróbb sikereket jelentenek a spanyolok és franciák

Páris, szeptember 18. A Journal Melillából, hogy *Mulej Jusuf*, a francia zsoldban álló marokkói szultán, valamennyi törzshöz kiáltványt intézett, amelyben Abd El Krimnek fejére élve vagy halva *1 millió frank vérdíjat tüzött ki.* A hír következtében Abd El Krim megerősítette a személye szolgálatára rendelt védőrséget.

Allítólagos francia-spanyol sikerek

Páris, szeptember 18. A Journal melillai jelentése szerint a rifkabilok szeptember 16-án tüszéssel, kézigranátokkal és géppuskákkal újabb támadást intéztek a Morre Naivoban berendezkedett spanyol állások ellen. A támadást visszaverték, miközben a rifkabilok tetemes veszteségeket szenvedtek.

A spanyolok 50 halottat és sebesülteket veszítettek.

Fez, szept. 18. A Reüne vidékén tegnap a rifkabilok élénk tevékenységet fejtett ki. A Bibane tömbön a harcban álló hadoszlop reggel 9 órakor felért a csúcra és ezzel megteremtette az összeköttetést egy délről jövő oszloppal. — Munia Anusin és Terrud vidékétől délre harcban álló oszlop tűz alá vette az El Rizahból jövő felkelőket.

A Bibane-tömbért folytatott küzdelem során a franciák csak igen csekély veszteséget szenvedtek, az ellenség vesztesége nagy.

A csehek hazug mentegetőzése Papp Antal püspök kitoloncoltatása ügyében

Európai méreteket öltött az ungvári kulturbotrány

(A Hajdúföld tudósítójától.) Egész Európa keresztyén közvéleményében mérhetetlen felháborodást keltett a cseh kormány az a brutális intézkedése, amellyel *Papp Antal* ungvári görögkatholikus püspököt rezidenciájából kiűldözte és szuronyos csendőrök kíséretében a magyar határra toloncoltatta.

A gyűlölködéssel eltelt cseh kormány és annak külügyminisztere Benes, akinek ugylátszik

máris felelnie kellett a Genfben lanácskozó hatalmak előtt

ezért a pártatlanul álló brutális, balkáni cselekedetért, nem átalotta Genfben egy olyan hír közétételét kiadni, amely

elejlől végig szemenszedett valótlanosság

és nem céloz mást, mint a Népszövetség félrevezetését.

A táviratot a Svájci Távirattiroda adta ki, abban a következő hazugságok állnak:

Genf, szeptember 18. Cseh forrásból jelentik: „Nem felel meg a valóságnak az a hír, amely szerint a cseh kormány Papp püspököt Ungvárról kiűldözte volna, hanem az igazság az, hogy

Papp püspök vonakodott letenni a cseh köztársaságnak a hűség esküt

és az állammal szemben fennálló kötelezettségeinek két év óta nem tett eleget. Papp püspök a Vatikánal egyetértésben beadta lemondását és helyébe Monsignore Gebeit neveztek ki.

Papp ismételtlen megtagadta nemcsak azt, hogy Ungvárról távozzék, hanem azt is, hogy a püspöki palotát elhagyja, úgyhogy az új püspök nem költözhetett be székhelyére és nem vehette át hivatalát. A cseh kormány ezért kénytelen volt megtenni a szükséges intézkedéseket és parancsot adott a püspöknek, hogy térjen vissza hazájába. Semmiféle erőszakot nem alkalmaztak.”

Ezzel szemben meg kell állapítanunk azt, hogy Papp püspök

35 évet töltött el egyházközségi szolgálatában

és semmi kétség sem fér ahhoz, hogy jelenleg cseh állampolgár.

Hazug a cseh kommünikének az az állítása is, amely azt mondja, hogy a püspökkel szemben semmiféle erőszakot nem alkalmaztak, mert igenis

csendőrök és detektívek kényszerítették a püspököt,

hogy hagyja el egyházmegyéje területét és sauronyok között toloncolták őt a magyar határra.

Budapestre érkeztek a bulgár vendégek

Budapest, szeptember 18. Ma délelőtt fél 2 óra után érkezett meg a bulgár képviselők csoportja, a parlament alelnökének vezetésevel, akikhez különböző társadalmi és gazdasági notabilitások is csatlakoztak, úgy hogy 29 férfiből és 4 hölgyből állott az a csoport, amely visszaadta azt a látogatást, amelyet a magyar parlament tagjai Bulgáriában tettek.

Az üdvözlésekre *Nicola Naldenoff* a bulgár szobranje elnöke válaszolt megleghangu beszéddel mire a megjelent nagy tömeg éljenzése közepezt a vendégeket szállásukra kalauzoltak.

104,000 dollárt levontak a kölcsönből

(A Hajdúföld tudósítójától.) Dr *Vásáry István* tb. főjegyző, aki az utóbbi napokban Budapesten folytatott tárgyalásokat a külföldi kölcsön ügyében, hazaérkezett Debrecenbe. A kölcsön folyósításának a legutóbbi időkig

nehézséggel voltak

és *Vásáry István* csak a tárgyalások befejezése után, szerdán délután fél 3 órakor kapta kézhez az utalványt, mely úgy volt kiállítva, hogy az összeget a postatakarékpenztár utján fizetik ki. Hosszas utánjárás után sikerült keresztülvinni, hogy a kölcsön összeget az érdeklelt debreceni pénzintézeteknek a Nemzeti Banknál levő számlája javára írják. Debrecen város ez alkalommal a

900,000 dolláros kölcsönnök a felét kapta.

de csak a papíron. A folyósításnál ugyanis a következő levonások történtek: árfolyam-vesztéség címén 81 dollár, törlesztés és kamat 21,896 dollár és 77 cent, kötvény nyomtatási költség 675, hitelesítési költség 228, magyar jogtanácsos díja 180 dollár. Így tehát a

450,000 dolláros kölcsön részleiből csupán 348,023 dollárt és 23 centet fizettek ki.

Ezt az összeget a kifizetés napján érvényes átszámítási kulcs alapján magyar koronában kapja a város

Szomoru kilátások a bortermésben Leromlott a bor minősége

Budapest, szeptember 18. Több, mint 5 millió hektoliterre becsülték azt a bormennyiséget, amit az idén lecsüretelni reméltek. A helyzet az utóbbi hetekben rosszabbra fordult és az új termés minőségileg csaknem teljesen leromlott, úgy, hogy most már a szőlőgazdaságot az a veszedelem is fenyegeti, hogy az csak nehezen eladható bőséges bortermést fog nyújtani, amelynek

ellenállóképesége gyenge lesz és meg fog romlani.

A jövő héten a földművelésügyi miniszteriumban antét lesz, amelyen megbeszélnek azokat a módokat és lehetőségeket, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy esetleg valamilyen óvintézkedés vagy reparáció útján a borfelesleg ellenállóképesége valami uton-módon fokozható legyen.

Az oláh kormány meg akarja akadályozni a kisebbségi panaszok külföldre jutását

Erdélyi miniszterium felállítását tervezik

Bukarest, szeptember 18. A lapok jelentése szerint a bánági és erdélyi magyar telepések ügyének genfi tárgyalása, valamint más hasonló természetű kérdések aktualitása arra indították az oláh kormányt, hogy *Vajfotanu* helyettes miniszterelnök elnöklésével legközelebb megtartandó minisztertanács napirendjére több kisebbségi kérdés tárgyalását tűzzék ki. Maguknak a telepéseknek az ügye nem kerül ez alkalommal sorra, mert ez csak *Brattianu* miniszterelnök hazatérése után vitatják meg.

A lapok jelentése szerint a minisztertanács legfontosabb problémája, hogy

miképpen lehetne megakadályozni azt, hogy a kisebbségek csaknem minden ügyükben a

külföldhöz forduljanak jogorvoslatért.

E tekintetben a minisztertanács előtt több javaslat fekszik, amelyek közül a legjelentősebb a belügyminiszter javaslata, amely hirtelen *erdélyi miniszterium felállítását* tervezi a belügyminisztérium kebelében, melynek a kisebbségi ügyek intézése lenne a feladata.

Hire jár annak, hogy *Angelescu* közoktatásügyi miniszterium visszavonja, illetve módosítja az annak idején nagy port felvert iskolai törvényjavaslatát. A kormány állítólag

békésen kívánja rendezni a kisebbségi kérdéseket, azonban még olyan javaslatok is vannak, amelyek erőszakosabb rendszabályokat sürgetnek.

Rágalmazási per egy hajdunánási elemi iskola megszüntetése miatt

Barátja-e a kulturának a polgármester?

(A Hajdúföld tudósítójától.) Érdekes rágalmazási perrel foglalkozott pénteken a debreceni kir. törvényszéken a *Serly Jenő* elnöklelte alatt működő büntetőtanács. *Pénzes Mihály* hajdunánási polgármester rágalmazás vétségé miatt a vádlottak padjára ültetett három hajdunánási polgárt, névszerint *Szatmári Károlyt*, volt tanítót, *Jóvér Lajost* és *Tóth Sándort*. *Szatmári* azonban nem jelent meg a főtárgyaláson és ismeretlen helyen tartózkodik, mire a bíróság az ő ügyét elküldöztette és ellene

személyleírásos körözölevelet bocsátott ki.

A bűnper előzményei a hajdunánási ügynevezett rétségi iskola megszüntetésére vezethetők vissza. Ebben a tanyai iskolában, amelyben a Hajdunánástól 13 kilométerre levő gyermekek tanultak, *Szatmári Károly*, akinek ugyan nem volt tanítói oklevele, volt a tanító. Az iskolával és a tanítás eredményével a szülők, az egyház és a város is megvoltak elégedve és támogatták is az iskolát. A múlt évben azonban a polgármester megszüntette, illetőleg bezárta az iskolát. Ez ellen a határozat

ellen *Szatmári* egy beadványt írt és adott be fellebbezés képen és ebben erősen bírálta a polgármester kulturérzékét és

őt a kultura ellenségének elmezte sőt sértő kifejezésekkel illette. A beadványban többek között olyanokat állított, hogy a polgármesternek nincs érzéke a gyakorlati élet kiálló közeleményével és a kultura iránt.

Emiatt a kitételek miatt indul meg a büntető eljárás *Szatmári* és a beadvány két aláírója, *Jóvért* és *Tóth* ellen.

Jóvér és *Tóth*, akik jóhiszeműen írták alá a beadványt, többször és most a főtárgyaláson is bocsánatot kértek a polgármestertől.

Böszörményi Béla védőbeszédében azt állította, hogy ez a per a képviselőválasztás egyik mellékhatása. *Szatmári* ellen azért tették feljelentést, mert ő *Maday Gyulának* volt a főkörtése és nem *Berecsnynek* korteskedet. A bíróság a perbeszéd után *Jóvért* és *Tothot* bűnösnek mondotta ki és ezért fejenként 550-550 ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Vizáradás büntetével vádolt hajduböszörményi gazda

A bíróság felmentő ítéletet hozott

viz elöntötte Makai 11 hold földjét

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szokatlan bűnperrrel foglalkozott pénteken délelőtt a debreceni kir. törvényszék *Serly Jenő* táblabíró elnöklelte alatt működő büntetőtanácsa. A vádlott *Tóth András* hajduböszörményi gazdalkodó volt.

akik vizáradás büntetével vádolt a kir. ügyészség képviselőjében *Káddár István* kir. ügyész. A vád szerint ugyanis *Tóth* a *Makai Sándor* tanyájára vezető vízvezető csatornát és vízesárkot elpusztította, olvágta és ennek következtében a

és annak több mint 30 millió korona kárt okozott! *Tóth* tagadta ezt és bebizonyította, hogy a víz egészen más irányból magától hatolt be *Makai* földjére és ha ő pusztította volna el azt a csatornát, akkor az ő földje is víz alá került volna így nem volt érdekében még bosszúból sem a csatornaművet elvágni. A bíróság bizonyítási eljárás lefolytatása után *Tóth* Andrást a vád alól felmentett. Az ítélet jogerős.

Kettős szerencsétlenség egy öngyilkosságnál

Főhadnagyát is eltalálta az öngyilkos tisztiszolgagyolyója

Budapest, szeptember 18. Székeshérvári jelentés szerint *Hajmáskér* *Szabó József* tűzérőhadnagy tisztiszolgáját lopással gyanúsította, amin a fiatal legény anynyira elkeseredett, hogy a gazdája szolgálati fegyverével agyonlötötte magát. Öngyilkossága elkövetésének pillanatában a főhadnagy benyitott

az ajtón és a kiröpülő revolvergolyó a tisztiszolga mellén keresztül a szobába lépett

főhadnagyot is eltalálta és életveszélyesen megsebesítette.

A főhadnagyot súlyos sérüléssel a székeshérvári katonai kórházba szállították. A tisztiszolga az öngyilkosság színhelyén meghalt.

Debrecen tanácsa nem hajlandó kijavíttatni a város tulajdonában levő düledező kaszárnyákat

Békebeli bérösszeget követelnek a kincstártól

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Hajdúföld már több alkalommal foglalkozott a rossz állapotban levő városi kaszárnyaépületek restaurálási ügyével, melyet Debrecen tanácsa egy újabb beadvány kapcsán ismét napirendre tűzött. Köztudomású, hogy Debrecen város vezető sége nemrégiben

elutasította a katonaság kérelmét, mely a düledező és összeomlással fenyegető épületek kijavíttatására vonatkozott. A tanács azzal indokolta meg elutasító határozatát, hogy a laktanyák után fizetett állami béreösszeg csekélyisége miatt nem tudja az épületeket renováltatni.

A katonaság e határozat ellenére is

újabb megkeresést intézett Debrecen tanácsához

az épületjavítások érdekében. A vezényes bizottság, mely helyszíni szemlét tartott a laktanyákban és meg-

állapította a renoválási munkálatok költségeit.

A városi tanács pénteki ülésén dr. *Vass Károly* tanácsnok részletes javaslatot terjesztett elő. A javaslat rámutat arra a körülményre, hogy a laktanyák használati díja már február óta állandóan növekedik, novemberben

a békebeli bér 30 százalékát fogja a kincstár fizetni.

Éppen ezért javasolja, hogy a város javíttassa ki az omladozó épületeket, melyek közül a tűzérőlaktanyát fenyegeti a legnagyobb veszedelem.

A tanács dr. *Magoss György* polgármester hozzászólása után

nem fogadta el a javaslatot

azzal az indoklással, hogy mindaddig nem hajlandó a javítási munkálatokat elrendelni, amíg az állam meg nem fizeti a három milliárd papirkoronának megfelelő békebeli béreösszeget.

KOLAR PÁRIS

PERPETUUM

a folytonegő kályhák legkiválóbb márkái

Raktár: Sesztina Lajos cégnél Debrecen

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek,

szelymek, divatflanelok és mindenféle őszi divatujdonságok

ooooo naponta érkeznek! oooooo

Kirokátainkat szíveskedjenek figyelemmel kísélni!

Aszódi és Róth Divatáruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállítói. Tisztviselőknék 5% kedvezmény.

Mig a készlet tart olcsón vásárolhat a

Rózsa-utca „Hangyában” Rózsa-utca

1 kg barackiz (házi főzés) I. 28000 1 doboz csokoládé dessert I
1 literes üveg Triple sec I — 75000 Kóstolóni féle 1/4 kg os — 19000
1 literes üveg császárkörte — 75000

Akác- és virágméz szintén a legolcsóbb árban kapható.

Szeptember 24-én lesz az ujjáalakított Svetits-intézet bemutatása

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni római katolikus Svetits-intézet építkezési munkálatai — mint a Hajdúföld már jelentette — befejeződtek. A modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, két emelet magasságnyira felemelt, gyönyörű épületet

szeptember 24-én, csülörtök délután 4 órakor

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynök és Mellau Márton igazgató fogják bemutatni a debreceni római katolikus hitközség egyháztanácsának, iskolaszékének és az intézet támogatóinak. Az egyház vezetősége a bemutatás alkalmából az érdeklődőket szívesen látja.

A Kereskedő Társulat ünnepi közgyűlése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Kereskedő Társulat (alakult mint: Nemes Kalmári Társaság az 1695. esztendőben) szeptember 27-én, vasárnap délelőtt 11 órától ünnepi közgyűlést tart, a Társulat székházának dísztermében.

Az ünnepi közgyűlésen az elnöki megnyitó után leleplezik Tasnádi Kárpás László tiszteletbeli elnök arcképét, majd dr. Schwöder Ervin közoktatásügyi államtitkár és Versey Tibor kincstári főtanácsos, tiszteletbeli tagok tagsági oklevelét adják át. — Az ülés az üdvözlések után az elnöki zárószóval ér véget.

A közgyűlés után fél 2 órakor társas-ebéd az Arany Bika szálló éttermében; a részvételt kívánók szándékukat szeptember 25-én délig jelentésként be a Társulat irodájában. Telefon: 303. Akik az ünnepet üdvözölni kívánják, szíveskedjenek jelentkezni szeptember 26-án délig.

A vérbaj terjesztése súlyos testisértés

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni kir. törvényszék elvi jelentőségű bűnügyben hozott most marasztaló ítéletet. Dobi János bal mazujevárosi gazda volt a vádlott, aki bujakórban szenvedett és orvosi ápolásban is részesült. Ennek ellenére érintkezett egy leánnyal, aki az érintkezés következtében szintén vérbajos lett és kórházba került és még ma sem gyógyult ki teljesen.

A bíróság az anyhitő körülmények figyelembevételével gondatlanságból okozott testisértés vétségében mondta ki bűnösnek és ezért 550 ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

RISKO BELA
NŐI DIVATTERME
FERENC JÓZSEF-UT 26

Borpince, ahol berugthatna az egész Budapest

A budafoki pincemesteri tanfolyam pinceiben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A budai hegyek között már aranyos ruhában bujkál az „Ősz“, beteg napsugár haladik a tájra s hajnalonta hideg pára száll fel a vén Duna tükreiről. Ezüst fátyol arany reggelben. Bevonja az egész tájat, partot s mögötte mint különös fantomok rémlenek fel a tornyok, a gyárkémények és a csepeli rádióállomás ég felé nyuló nagy antennája. Hátunk megett a budafoki hegyek szökkennek merészen az ég felé. Oldalukon apró borházak, pincék, amerre csak a szem ellát. Budafok pincéiben az egész ország bortermésének egy negyed-részét el lehetne helyezni, mert 300 pincéjében egymillió hektoliter bor befogadására van hely.

A legnagyobb, legszebb és modernebb ezek között a budafoki pincemesteri tanfolyamé. A tanfolyamot még Dardnyi Ignác földművelésügyi miniszter létesítette 1901-ben s azóta állandóan közmegelegedésre teljesíti hivatását. — A tanfolyam hatalmas palotájában legérdekesebb látvány a híres pince, amelyet mindenfelé ismernek, ahol csak bort isznak, ha ugyan isznak meg ebben a csonka, megszanált országban.

Ahol berugthatna az egész Budapest

A pince maga valóságos labirintus, amelyben eltérni se lenne nehéz dolg. Ötszáznegyven méter hosszúságban ágazik el a sziklába vájva. Némelyik ágának még a végét se látja az ember, pedig szikrázó villanyfény világítja meg a hosszú sorban álló öreghordók glédáját. A kísérő — aki a föld alatt kalauzolja az idegent — mondja, hogy több mint egymillió százezer liter bor van most raktározva a pincében. Ebből 700,000 liter hordókban, 400,000 liter pedig palackozva tartanak. Szóval, ha valakinek, esetleg az államnak kedve kerekedne egyszer, be tudná rugatni belőle az egész Budapestet. Igaz, hogy nem lenne valami olcsó mulatság, mert a pincében lévő bor értéke megszámlálhatatlan millióra tehető.

Van olyan fahordó is, amelynek tartalma magában elég volna egy választási hadjárat megnyerésére, ugyanis nem kevesebb mint 30.000 liter finom bort rejt a hordó méhe. Persze vannak cement hordók, melyek még ennél is nagyobb űrtartalmuak.

Művészi faragások a hordókon

A legérdekesebbek a tanfolyam pincéjének faragott hordói, amelyek a magyar kádárpar valóságos remekei. A hordók homlokfalai művészi faragásokkal vannak díszítve. Ezek a szebbnél-szebb reliefek különböző bibliai jeleneteket, művészi faragot alakokat ábrázolnak. Némelyik faragvány egy-egy nagyobb hordón két-két és fél méter magas is. Más hordókon viszont a magyar költőktől vett idézetek, közmondások, irredanta versek vannak kifaragva. Petőfiktől, Csokonától, és Vörösmartytól kezdve meglehet itt találni csaknem minden ismert és ismeretlen magyar poétától egy egy,

a bornak dicséretéről zengett strófáját. Némelyik egészen régi stílusban íródott. Látszik, hogy a faragást készítő mester verzettséggel az irodalomban.

Az egyik hordó falán az alábbi rigmusokba szedett s ma nagyon is aktuális igazság olvasható:

Tartsd meg a magyarokat
Tartsd meg a magyarokat
De nem ám a cudarokat!

Palackok százezrei között

A régi jó borok, régi szép igazságok mellett azonban a modern technika számos csodáját is megtaláljuk a pincében. Villanyfény szórja be az egész pincét, amelyben ragyogó tisztaság uralkodik mindenfelé. Sehol egy elejtett szemét, vagy hulladék, sehol egy penészfolt a hordókon, ami különben nem is csodálatos, mert minden héten letisztítanak, lepucolnak minden hordó őriást. A bort villannyal szivattyúzzák, villanyos gép mossa meg az üvegeket is és pedig olyan borszerkényes gyorsasággal, hogy eldől az ember szemé-szája.

Egyetlen hely a lepalackozott borok raktára, ahol penészt lehet találni, azonban itt ez egy is van rendjén. A pinceboltzat tetejéig nyúló vasállványokon százezer száma állanak a palackok. Tele mind finom, erős tokaji borral, asszuval, szamorodnival. Van olyan is, amelyik több évtizede fekszik már itt, nem csoda hát, ha befogja a pókhálószerű penész. Ami finom magyar bor terem Tokaj, Villány, Badacsony hegyein vagy az Alföld homokján, mind meg lehet találni a pincében, ahol — mint érdekességet meg lehet említeni — a Károly király hagyatékából maradt borokat is őrzik.

Huszezer korona egy üveg tokaji

Azok, akik idehaza s egyéb helyein a csonka hazának méreg drágán isszák a bort — ha ugyan isszák egyáltalán — leginkább a budafoki pince árain fognak meglepődni. Az a tokaji bor, amelyért a vendéglőben 7 decis palackokban 50—60 ezer koronát is fizet az ember, itt mindössze 19—20 ezer korona. Ha ehhez még hozzáveszünk a luxus adót és a szállítási díjat, akkor is száz százalék körül jár az a nyereség, amit itt-ott zsebretesznek a borokért, de hát Vass miniszteren kívül ki is irigyelné ma a derék vendéglősöktől ezt a csekély polgári hasznot. — Eszébe se jut az embereknek, miután legnagyobb részük ugyis megszokott már arról, hogy tokait igyék.

ŐSZI ÉS TÉLI SZÖVETUDJONSÁGOK megérkeztek,

melyből olcsóbban készítek mérték után előgáns ruhákat mintha késsen vennék. Mindenki saját érdekében győződjön meg.

Sélyei József uri szabó
Pé eria és haly Kálmán-utca sarok
Heti es havi fizetésre is megbízható egyéneknek

Takarékos háztartásban

egy erős, kiadós, amellet számos kávépötlék kiválasztása nagy szerepet játszik. Okosan számító háziasszonyok már rég belátták, hogy a régóta bevált

FRANCK a kávédarálóval hátlás, megbízható kávépötlék.

Forrai István lett a Városi Dalegylet karnagya

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen zenei életének jelentős eseményeként kell regisztrálnunk a Városi Dalegylet határozatát, amelyvel a Csokonai-színház volt kiváló karmesterét

Forrai Istvánt karnagyává választotta.

A város legnagyobb dalárdája ezzel a választással mindenképp méltó művészbemutatóval töltötte be az eltávozott Szára Sándor örökét, mert Forrai István ugy széleskörű tudásával, mint nagy szakértelmével, rutinjával és páratlan lelkiismeretességével elsősorban hivatott egy ilyen himagasló dirigensi pozíció betöltésére.

A Városi Dalegylet választmánya péntek délután tartotta ülését Magoss György polgármester elnöklése alatt a Városháza kistanácsstermben. A gyűlés a karmesteri állás betöltésén kívül a soproni dalversenyyel és több folyó ügygel foglalkozott.

Szathmáry István

épület- és bútorasztalos
Rákóczi-utca 13. sz.

Olcsón készít és javít minden e szakmába vágó munkát.

A debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia
BUZA, ÁRPA, ROZS
nemesített első után-
oo terme esü oo

vetőmagjai

megrendelhetők a
CSANAK JÓZSEF KRT.
üzletében: Plac-utca
51. szám. telefon 70.

VIGSZINHÁZ

URÁNIA

APOLLÓ

Az elsülyedt világ

Jönnek a huszárok

A vadon bujdosója

HIREK

1925 szeptember 19. (Szombal)
Prof.: Vilhelm. Kath.: Jan. pk.

A Meteorológiai Intézet jelentése
Hazánkban ma reggelre borulás állott be és nyugati részeken esik. Jólát: Változóan felhős idő melett, kevés csapadék és lényegtelen hőváltozás.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.
Városi múzeum: 9-12-ig, 2-4-ig.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth (Piac-u. 30.), Nap (Piac-utca 3.), Isteni gondviselés (Petőfi-tér és Teleki-u. sark), II. Rákóczy Ferenc (Külö. vásártér 1.), Csillag (Árpád tér 1. Mátyás Király (Nyilas-telep).

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban
Nagytemplomban délelőtt fél 9 órakor Molnár Ferenc, d. e. 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor Zámbozy Sándor.
Kistemplom zárva.
Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor ifj. Csányi Benjámin, délután 5 órakor Peperth Ferenc.
Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor prédikál Baja Mihály délután 3 órakor Pellekey Sándor.
Ispolyi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kolozsvári Kiss László délután 3 órakor prédikál Tukacs György.
Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Kovács János.
Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Szele György.
Nyilastelepen délután 4 órakor prédikál Vassady Béla.
Tanyákon prédikálnak: Pacz Keresztury József, Fancsikán Dancsházy Sándor.
Kollégiumi oratóriumban ifjúsági istentisztelet délelőtt 8 órakor Kovács János.
A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Ispolyi telep 9. sz. a. tartalik. Ugyanott 5 óráig felnőtteknek biblia óra.
A Keresztény Ifjúsági Egyesület f. hó 20. án, vasárnap a Kollégium földszint 4. szam alatt délután 5 órakor a szokásos összejövetelt megtartja.
Vasárnapi iskola délelőtt 8 órakor a Csepőkerti iskolában, délelőtt fél 9 órakor Miklósv. utca, Jókai-u. Nyilas telepi iskolában, délelőtt 9 órakor Diákönizsa-Ottoban, Felcsó leánynevelő iskolában, a homokkerti iskolában, a Leány-utca, Vigadó Mihály-utca, Csokonai utcai iskolákban és a Széchenyi-utca 4. szam alatti paróchián, délelőtt 11 órakor a Fűszerkert-utcai iskolában és délután 2 órakor a Nyulár-barakban és a városi szegényház imatermében (Kishegyesi-ut).

Az ág. hitv. ev. templomban,
sz. istentiszteletet szeptember 20. án, vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész tartja. 11 órakor közgyűlés.

A kir. itélőtábla elnöke hazaérkezett. Olchváry Zoltán kir. itélőtáblai elnök csütörtökön este székelyhelyre visszaérkezett és a kir. itélőtábla vezetését átvette.

Kétszázharmincöt millióba került a sáskairtas. A tavaszi sáskairtas alkalmával Debrecen tanácsa 6400 katasztrális hold területen végzetett sáskairtasát. Az irtási munkálatok költségeinek felét 30 millió koronás részletekben az állam fizette ki. Az egész munkálat 267 millió koronába került. A pénteki tanácsülésen, mely részletesen foglalkozott a sáskairtási ügygel, Vass Károly tanácsnok bejelentette, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt felbeszakadt munkát 1926 tavaszán folytatják.

Az akadémia centennárius ünnepeivel Sopron megyében. Sopronból jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia alapításának centennáriuma alkalmából ma délelőtt az Akadémia küldöttsége a soproni Széchenyi szoborra babérokoszorút helyezett. A küldöttség tagjai voltak: Balogh Jenő ny. miniszter, az Akadémia főtitkára, Herczegh Ferenc író, Kadn Károly államtitkár és Ferenczy Zoltán irodalomtörténész. Az ünnepélyes szertartáson számos előkelőség jelent meg. Délután a közönség Nagycenkre utazott, hogy megkoszorozza Széchenyi sírját.

A zsidó egyházi szervezet nem ismer csodarabbít

Kinek hódolt be Debrecen „kultur zsidósága“?

(A Hajdúföld tudósítójától.) Még csak két napja tért meg az olasz-liszki pátriájába a kaució ellenében szabadlábra helyezett Friedländer Hermann, így élénk emlékezetében él még mindenkinek az a rajongó behódolás, amellyel a csodatevő férfit Debrecen magát intelligensnek tartó zsidósága körülvette. Élén a magukat oly igen szabadgondolkodó liberálisoknak megjárta Fényes és Aczél ügyvédekkel. Utóbbi az Egyenlőség című héber hetilapban megjelent cikkében egyenesen apoteozistá font a szentéletű csodarabbi pájeszes homloka köré s a helybeli liberális lapok térde is megcsuklott a csodarabbít megillető hódolattól.

A konkurrens kollegáról nemrég közöltük a bodrogkereszturi csodarabbi lesújtó véleményét, nem lesz tehát érdektelen a budapesti főrabbi véleményének is helyet adunk arról a férfiról, akit a debreceni zsidók faji szolidaritása

a pénzhamisítási ügygel kapcsolatban a maritrium pletesz-taljára emelt.

Hevesi Simon budapesti főrabbi ugyanis a következőket jelentette ki Friedländer Hermannról illetőleg:

Az egyházi szervezet és az egyházi élet hivatalosan nem ismer csodarabbít. Senkit sem lehet megválasztani vagy kinevezni csodarabbinak. Valakit csodarabbinak vagy a közönség naiv hite, vagy a saját egyéni, önmagáról alkotott, véleménye minősített. Voltak esetek, hogy a

csodarabbi hírében élő emberek mintegy a maguk szellemét átruházni próbálták egyes követőikre, vagyis annak a maguk nimbuszából kölcsönöztek. Maga a csodarabbiság azonban ellentétben áll a rabbinikus iránnyal.

Üzletet csinálni nem egyeztetelhető össze a papi hivatás méltóságával.

Mi a magunk részéről óva intjük a híveket, hogy arra az utra térjenek, amely ilyen csodát váró és amellyel emberi erővel összefüggő módszerektől várja a kivételes segítséget.

Már most élénk érdeklődéssel várjuk a mulatságos ügy fejleményeit: vajjon a debreceni felvilágosult szabadkőműves zsidó intelligencia, amely olyan spontán lelkesedéssel teremtette össze a 600 milliós kauciót Friedländer részére, ki mellett foglalt pártot, a budapesti főrabbi, vagy az általa a papi hivatásnak üzleti felhasználása miatt megbélyegzett csodarabbít mellett.

Már a hamisbankókat is hamisítják

Budapest, szeptember 18. A főkapitányság felhívja a közönség figyelmét arra, hogy amióta köz tudomássá lettek a hamis egymillió koronás államjegyek ismertetőjelei, azok, akiknek birtokába kerültek ilyen hamisítványok, úgy igyekezzenek azokon tudni, hogy a koron szó u betűjéről hiányzó vesszőt és a ciril betűkkel jelzett érték második szavának második betűjéről hiányzó összekötő vonalat tintával pótolják.

Otszáz gyermek érkezett haza a külföldről

Mikor jönnek a hollandiai gyermekvonatok?

Budapest, szeptember 18. Ma délelőtt egyszerre két ország kis magyar üdülőit hozta haza az Országos Gyermekvédő Liga vonata Nagyobb részük Svájcból érkezett, ahol a „Centralstelle der Swaizerischen Hilfsaktion für Ungarischen Kinder“ gondos égiszte alatt hónapokig, sőt igen sok esetben évekig, németek 2-3 esztendőig tartózkodtak.

Több, mint 500 leány és fiu érkezett vissza Svájcól, akiket meglátogató svájci levegőnek hatása. Belgiumból 320 gyermek jött vissza, akik a „Comité Belge de Secours Aux Enfants de la Hongrie“ meghívására hat hónapig üdültek oda. A hosszú gyermekvonat ezuttal a nyugati pályaudvarra érkezett, ahol teljes rendben történt meg a szülőknek való átadás. Sok száz apa és anya várta gyermekét, akik közül sokat először meg sem ismertek, annyira megnöttek és megerősödtek. Három külön nagy podgyászokcsiban hozták a nevelő szülők ajándékait.

Mikor jönnek a gyermekvonatok

(A Hajdúföld tudósítójától.) A hollandiai gyermekvonatok érkezésének idejéről és körülményeiről a szülők teljesen tájékozatlanok. Miután szerkesztőségünk ilyen irányú felvilágosításokért állandóan felkérjük, az érdeklődők megnyugtató munkatársunk felkeresése a budapesti

„Gyermekvédő Liga“ (Wesselényi-utca 6 sz.) vezetését, ahol a következő információkat adták:

Szeptember 18-án a nyugati pályaudvarra érkezett egy gyermekvonat Svájcól és Belgiumból, Hollandiából. Közbejött technikai akadályok miatt

csak októberben érkezik transzport.

És pedig: október 2-án a református vallásu, (református transzport), október 22-én a rom. kath. vallásu (kath. transzport) csoport jön haza.

Mind a két vonat valószínűleg a délelőtti órákban és pedig — miután a keleti pályaudvar most renoválják — a nyugati pályaudvarra fut be. A Liga egyébként okult a múlt tapasztalásain, előzetes értesítést nem ad az érkezés idejéről, azonban akiért nem jött fel senki, annak a gyermeknek is gondját viselik.

Csomagokat (szeretetedományokat) magukkal hozzák, de nem valószínű, hogy azt még aznap a Liga ki is adja, mert azt előbb vámvizsgálat alá kell venni. Ha valaki nem akarja ezt bevárni, úgy kérje levélben, hogy címére a csomagot utánvétellel küldjék el.

Egyébként megnyugtató a szülőket arról, hogy

a gyermekek mindenütt nagyon jól érik magukat, sehol panasz fel nem merült s mind annyian testben-lélekben megerősödve fognak visszatérni.

HIRDESSEN A HAJDUFÖLDBEN!

Tanügyi jelentés az 1924-25. iskolai évről

A ref. népiskolai bizottság ülése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni református egyházmegyei népiskolai tanügyi bizottság szeptember 16-án tartotta meg évi rendes gyűlését.

A gyűlésen F. Varga Lajos esperes elnökölt, az előadói tisztelet Nagy Lajos hajdusámsói református tanító töltötte be, felolvasta a múlt 1924-25 iskolai évről gondosan összeállított, mindenre kiterjedő jelentését: 6-12 éves tankezeses fiu volt: 6578, leány: 6506, összesen 13084. Ebből református iskolába járt: fiu: 5315, leány: 5331,

Összesen: 10646, más jellegű iskolába: járt fiu: 761, leány: 676, összesen: 1437.

Az egyházmegye református híveinek száma: 145064, a tanulók létszáma ennek: 0.09%-a.

A tanügyi bizottságba beválasztott Kecskés Sándor nagyrábéi igaztanító.

Másnak a nevében csalt ki árut egy szélhámos

(A Hajdúföld tudósítójától.) Furfangos csalási ügyben indította meg a nyomozást most a debreceni rendőrség. Mandel Sándor Piac-utcai gyümölcs és fűszeráru kereskedésében a múlt nap megjelent egy 24-26 év körüli fuvaros, aki azt állította, hogy öt Vámospercsről küldte Egri fűszerkereskedő, akivel Mandel tényleg üzleti összeköttetésben állott és az nagyobb mennyiségű árut kér tőle hitelbe. A kereskedő gyanútlanul kiszolgált a fuvarost és körülbelül 3 millió korona értékű árut adott át neki elszállítás végett. A fuvaros azóta nem jelentkezett és a kereskedő később tudta meg, hogy azt nem Egri vámospercsi kereskedő küldte hozzá, hanem az a saját céljára csalt ki így árut. A kereskedő feljelentésére megindult a nyomozás a szélhámos fuvaros kézrekerítésre.

Az országos kath. nagygyűlés előkészületei

Budapest, szeptember 18. Az Országos Katolikus Szövetség rendezésében október 11-13. napjain megtartandó XVII. országos római katolikus nagygyűlés vidéki résztvevőinek a magyar vasuti és hajózási társulatok a legmesszebbmenő utazási kedvezményt nyújtják. Mind-azok, akik az országos katolikus szövetséghez, Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. 3. lépcső I. em., részvételi szándékukat 20 ezer korona beiktatása mellett bejelentik, az összeg ellenében megkapják a nagygyűlés ülésén való részvételre jogosító tagsági jegyet, valamint a vasuti igazolványt, amelynek alapja a Magyar Államvasut, a Duna-Száva-Adriai vasut, (Déli Vasut) a Győr-Sopron-ebenfurti vasut, a MEFTER és a Duna-Gőzhajózási Társaság valamennyi vonalán bármely kocsiosztályon féléru kedvezmény vehető igénybe.

Szörmeruháit
legolcsóbban beszerezheti és átalkathatja legújabb divat szerint
KÖVÁRY
szűcsnői, PIAC-UTCA 42. SZ. Pannónia udvar.

